

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
Прокопенко Анастасії Олександрівни
«Профілактика функціональної моторної асиметрії у дітей молодшого
шкільного віку в процесі оздоровчих занять тенісом»
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

У відповідності до п. 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 на кафедрі кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації Національного університету фізичного виховання і спорту України 22 вересня 2023 року Прокопенко Анастасією Олександрівною було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: «Профілактика функціональної моторної асиметрії у дітей молодшого шкільного віку в процесі оздоровчих занять тенісом» та її обговорення (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент Гончарова Н. М.).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації було прийнято рішення надати здобувачу Прокопенко А. О. позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Аналіз науково-методичної літератури засвідчує, що останні десятиліття науковці досить активно звертали увагу на потенціал використання засобів різних видів спорту, зокрема тенісу, з метою оздоровлення. При використанні засобів даного виду спорту науковці звертають увагу на специфічні асиметричні навантаження на опорно-руховий апарат (ОРА) дітей, що можуть призвести до м'язового дисбалансу і стати причиною розвитку м'язової асиметрії та функціональних порушень ОРА. Це

увиразніше значущість проблеми профілактики функціональної моторної асиметрії у дітей молодшого шкільного віку.

Відтак, попри значну популярність занять тенісом серед молодших школярів постає очевидним неналежне висвітлення проблеми урахування впливу асиметричного фізичного навантаження на окремі біоланки тіла людини, що особливо актуально у змісті оздоровчих занять. Це актуалізує потребу теоретичного та практичного розв'язання проблеми розробки технології профілактики функціональної моторної асиметрії дітей молодшого шкільного віку в процесі оздоровчих занять тенісом.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Прокопенко А. О. спрямована на теоретичне та практичне вирішення викладених вище проблем.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016–2020 рр. за темою 3.13 «Теоретико-методичні основи здоров'яформуючих технологій у процесі фізичного виховання різних груп населення» (номер державної реєстрації 0116U001615) та Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021–2025 рр. за темою: 3.2 «Теоретико-методичні основи біомеханічних технологій у фізичному вихованні, спорті, реабілітації з урахуванням індивідуальних особливостей моторики людини» (номер державної реєстрації 0121U107944).

Роль автора, як співвиконавця, полягає в розробці та апробації технології профілактики функціональної моторної асиметрії під час оздоровчих занять тенісом дітей молодшого шкільного віку.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що в роботі:

- вперше теоретично обґрунтовано та розроблено технологію профілактики функціональної моторної асиметрії дітей молодшого шкільного віку в процесі оздоровчих заняттях тенісом, сформульовано мету, завдання, засоби, принципи та критерії ефективності;
- вперше визначено організаційно-методичні умови проведення оздоровчих занять з тенісу дітей молодшого шкільного віку з метою профілактики функціональної моторної асиметрії, етапи реалізації розробленої технології, форми та методи проведення фізкультурно-оздоровчої роботи;
- вперше встановлено зв'язок між показниками фізичного розвитку та фізичної підготовленості дітей шкільного віку, що займаються тенісом з метою оздоровлення;
- підтверджено дані щодо необхідності врахування проявів

функціональної моторної асиметрії під час занять асиметричними видами спорту, починаючи з дитячого віку;

- підтверджено дані про несиметричний фізичний розвиток, однобічну перевагу фізичних якостей домінуючих кінцівок та асиметрію рухів, що особливо прослідковується при ранній спеціалізації та збільшенні термінів занять;
- підтверджено дані щодо доцільності застосування методичного прийому нівелювання асиметрії плечового поясу в процесі занять асиметричними видами спорту за рахунок формування правильної постави та збільшення об'єму фізичного навантаження на не домінуючу руку тих, хто займається;
- доповнено наукові здобутки щодо можливості проведення занять тенісом дітей шкільного віку, саме у формі оздоровчих занять;
- доповнено й розширено дослідження фахівців щодо впливу асиметричного фізичного навантаження на ОРА та рівень фізичної підготовленості осіб різного віку в процесі занять тенісом;
- доповнено наукові дані науковців щодо особливостей фізичного розвитку, фізичної підготовленості, стану ОРА дітей молодшого шкільного віку та доцільності розширення арсеналів засобів фізичного виховання для збільшення рівня рухової активності молодших школярів;
- подальшого розвитку набули рекомендації науковців щодо превентивних заходів у змісті оздоровчих занять тенісом.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці та впровадженні в практику технології профілактики функціональної моторної асиметрії дітей молодшого шкільного віку під час оздоровчих занять тенісом.

Результати досліджень було впроваджено в навчальний процес кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації (2022 р.) та кафедри спортивних ігор (2022 р.) Національного університету фізичного виховання і спорту України, що підтверджено відповідними актами впровадження. Результати досліджень було впроваджено у процес оздоровчих занять тенісом ГО «СОК Київ 2000» (2023 р.) та ТОВ «Спортбудсервіс» (2023 р.) м. Києва у вигляді практичних рекомендацій побудови оздоровчих занять тенісом дітей молодшого шкільного віку.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в роботі результати дозволили систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення щодо необхідності врахування проявів функціональної моторної асиметрії під час занять асиметричними видами спорту, використання корекційно-профілактичних засобів нівелювання м'язової асиметрії в процесі оздоровчих занять тенісом дітей молодшого шкільного віку.

Результати, отримані в ході дослідження, можуть стати методичною основою для подальшої розробки проблематики із деталізацією теоретичних положень для впровадження у тренувальний процес оздоровчих занять тенісом.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені в дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті й завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження.

Отримані результати дослідження базуються на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечена значним обсягом дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації опубліковано в наукових журналах та представлено в матеріалах та тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. В опублікованих наукових працях зі співавторами та без дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

Наукові результати дисертації висвітлені в 18 наукових публікаціях: 4 статті в наукових виданнях із переліку наукових фахових видань України; 13 публікацій апробаційного характеру; 1 публікація додатково відображає наукові результати дисертації.

Апробація результатів дисертації. Матеріали проведеного дисертаційного досліджування були обговорені на X, XIII–XV Міжнародних конференціях молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2017, 2020–2023 рр.); IV Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Фізична активність і якість життя людини» (Луцьк, 2020 р.); V Міжнародній конференції «Сталий розвиток і спадщина у спорті: проблеми та перспективи» (Київ, 2021 р.); I Всеукраїнській електронній науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми фізичної культури, спорту, фізичної терапії та ерготерапії: біомеханічні, психофізіологічні та метрологічні аспекти» (Київ, 2018 р.); III Всеукраїнській інтернет-конференції Color of Science: «Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури і

спорту в Україні» (Вінниця, 2020 р.); III–IV Всеукраїнських електронних науково-практичних конференціях з міжнародною участю «Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії» (Київ, 2020–2021 рр.); Всеукраїнському науково-методичному семінарі «Організаційно-методичні аспекти тренувального процесу спортсменів різної кваліфікації» (Вінниця, 2021 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Актуальні проблеми спорту, фізичного виховання, здоров'я людини» (Миколаїв, 2021 р.); I Загальноуніверситетській науковій конференції аспірантів і докторантів «Дисертаційне дослідження: від ідеї до реалізації» (Київ, 2023 р.); на науково-методичних конференціях і круглих столах кафедр біомеханіки та спортивної метрології (Київ, 2019–2020 рр.), спортивних ігор (Київ, 2019–2022 рр.) кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації (Київ, 2021–2022 рр.) Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження було сформульовано із науковим керівником. Здобувачем самостійно проаналізовано фахову науково-методичну літературу та передовий досвід, обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено технологію профілактики функціональної моторної асиметрії у дітей молодшого шкільного віку в процесі оздоровчих занять тенісом. Усі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам МОН України. Побудова логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота Прокопенко А. О. на тему: «Профілактика функціональної моторної асиметрії у дітей молодшого шкільного віку в процесі оздоровчих занять тенісом» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію Прокопенко А. О. «Профілактика функціональної моторної асиметрії у дітей молодшого шкільного віку в процесі оздоровчих занять тенісом» та наукові

публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих зі співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, вважаємо, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи досліджень, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання щодо теоретичного обґрунтування та розроблення технології профілактики функціональної моторної асиметрії дітей молодшого шкільного віку в процесі оздоровчих занять тенісом, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Було проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу Прокопенко Анастасії Олександрівні ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Комісія рекомендує ректору НУФВСУ утворити спеціалізовану вчену раду для розгляду та проведення разового захисту дисертації Прокопенко Анастасії Олександрівни з метою присудження їй ступеня доктора філософії у такому складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Кашуба Віталій Олександрович, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Бондар Олена Михайлівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Хмельницька Ірина Валеріївна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Афанасьєв Сергій Миколайович, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту;

опонент: Холодов Сергій Анатолійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент, приват-професор кафедри біології і охорони здоров'я Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Висновок підготувала комісія у складі:

Д.фіз.вих., професор

В. О. Кашуба

К.фіз.вих., доцент

О. М. Бондар

К.фіз.вих., доцент

І. В. Хмельницька

Голова засідання,
к.фіз.вих.

Т. М. Ричок

Підписи Кашуби В. О., Бондар О. М., Хмельницької І. В., Ричок Т. М.
засвідчую

Участь у виступі кадри офіс Ушаков І.В.
25.09.2023

